

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Τμήμα Τύπου και Πληροφοριών

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΥΠΟ αριθ. 39 /04

18 Μαΐου 2004

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-200/02

Man Lavette Chen, Kunqian Catherine Zhu κατά Secretary of State for the Home Department

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ TIZZANO, ΕΝΑ ΚΟΡΙΤΣΙ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ, ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ, ΕΧΕΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΤΟ ΕΛΑΦΟΣ ΑΛΛΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ, ΑΝ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΤΕΙ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΠΟΡΟΥΣ

Η απόρριψη αίτησης για τη χορήγηση σταθερής παραμονής την οποία υπέβαλε η μητέρα – που έχει την ιθαγένεια τρίτης χώρας– θα αναιρούσε την πρακτική αποτελεσματικότητα του δικαιώματος παραμονής του κοριτσιού και θα συνιστούσε δυσμενή διάκριση λόγω ιθαγένειας, δεδομένου ότι το ίδιο δικαίωμα θα αναγνωριζόταν σε μια εξωκοινοτική μητέρα ενός κοριτσιού με βρετανική ιθαγένεια

Η Kunqian Catherine Zhu γεννήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου 2000 στο Belfast, στη Βόρεια Ιρλανδία (Ηνωμένο Βασίλειο), από γονείς Κινέζους που εργάζονται για μια εταιρία που έχει έδρα στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας.

Η Ka Chen, ήδη μητέρα ενός παιδιού που γεννήθηκε στην Κίνα το 1998 –επιθυμώντας ν' αποκτήσει δεύτερο τέκνο, παρά τη λεγόμενη πολιτική του «ενός παιδιού» την οποία εφαρμόζει η Κίνα– πήγε, κατόπιν υποδείξεως δικηγόρων τους οποίους συμβουλευτήκε, να γεννήσει στο Belfast, με σκοπό ν' αποκτήσει η κόρη της την ιθαγένεια της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας και να εξασφαλίσει έτσι τη δυνατότητα να εγκατασταθεί μαζί της στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Catherine, επομένως, έχει την ιρλανδική ιθαγένεια ¹ και, κατά συνέπεια, την ιθαγένεια της Ένωσης· αντιθέτως, δεν απέκτησε τη βρετανική ιθαγένεια και δεν μπορεί να έχει ούτε την κινεζική.

¹ Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, όποιος γεννιέται στο έδαφος της νήσου της Ιρλανδίας, έστω και εκτός των πολιτικών συνόρων της Ιρλανδίας (Éire), αποκτά την ιρλανδική ιθαγένεια.

Επί του παρόντος, μητέρα και κόρη ζουν στο Cardiff (Ουαλία, Ηνωμένο Βασίλειο), όπου η μικρή δέχεται ιατρικές υπηρεσίες και βρεφονηπιακές φροντίδες επί πληρωμή. Οι βρετανικές αρχές (Secretary of State for the Home Department) απέρριψαν όμως τις αιτήσεις τους για τη χορήγηση άδειας σταθερής παραμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Immigration Appellate Authority, στην οποία προσέφυγαν, εστράφη, με προδικαστική παραπομπή, στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ερωτώντας αν η μικρή Catherine, που έχει την ιθαγένεια της Ένωσης, αντλεί δικαίωμα παραμονής απευθείας από την κοινοτική έννομη τάξη και αν η μητέρα της απολαύει δικαιώματος απορρέοντος από το δικαίωμα της κόρης της [ως κύρια υπεύθυνη για την επιμέλεια και την ανατροφή της].

Ο πρώτος γενικός εισαγγελέας Tizzano αναπτύσσει σήμερα τις προτάσεις του επί της υποθέσεως.

Ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι, παρ' όλον ότι οι προσφεύγουσες ουδέποτε έφυγαν από το Ηνωμένο Βασίλειο για να μεταβούν σε άλλο κράτος μέλος και, επομένως, ουδέποτε έκαναν χρήση της ελεύθερης κυκλοφορίας, η κατοχή της ιθαγένειας κράτους μέλους διαφορετικού από εκείνο της διαμονής στοιχειοθετεί δεσμό με το κοινοτικό δίκαιο ικανό να επιφέρει την εφαρμογή των κοινοτικών διατάξεων περί του δικαιώματος παραμονής, έστω και αν το πρόσωπο ουδέποτε βγήκε από τα σύνορα του κράτους μέλους στο οποίο διαμένει.

Το δικαίωμα παραμονής της μικρής Catherine

Ο ανήλικος (και βρεφικής ακόμη ηλικίας), ως υποκείμενο δικαίου που αποκτά την ικανότητα δικαίου διά της γεννήσεως, μπορεί να διαθέτει το δικαίωμα κυκλοφορίας και παραμονής εντός της Κοινότητας .

Συγκεκριμένα όμως, ο γενικός εισαγγελέας αποκρούει τη θεμελίωση του δικαιώματος παραμονής επί του γεγονότος ότι η μικρή δέχεται βρεφονηπιακές φροντίδες και ιατρικές υπηρεσίες: δεν χωρεί επίκληση της ελευθερίας αποδοχής υπηρεσιών προκειμένου περί δραστηριοτήτων συνεχούς χαρακτήρα (όπως οι βρεφονηπιακές υπηρεσίες): όσο για τις ιατρικές υπηρεσίες, μπορούν να θεμελιώσουν δικαίωμα παραμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο μόνο για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την παροχή τους.

Αντιθέτως, ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι η μικρή Catherine καλύπτεται από υγειονομική ασφάλιση και διαθέτει, μέσω της οικογενείας της, πόρους που της επιτρέπουν να μη γίνει, κατά την παραμονή της, βάρος για τα δημόσια οικονομικά του φιλοξενούντος κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, **μπορεί να θεμελιώσει δικαίωμα παραμονής τόσο στην οδηγία σχετικά με το δικαίωμα κυκλοφορίας και παραμονής για μη οικονομικώς ενεργά πρόσωπα², όσο και στον κανόνα της Συνθήκης που καθιερώνει την ελεύθερη κυκλοφορία και παραμονή ως θεμελιώδες δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης.**

Το δικαίωμα παραμονής της μητέρας

Η νομολογία του Δικαστηρίου θεωρεί «συντηρούμενο» μέλος της οικογενείας εκείνο που –για την ικανοποίηση των υλικών του αναγκών– εξαρτάται από την υποστήριξη που του παρέχει άλλο μέλος της οικογενείας: η Ka Chen, κατά την άποψη του γενικού εισαγγελέα, **δεν μπορεί, επομένως, να επικαλεστεί το δικαίωμα παραμονής**, το οποίο προβλέπεται, ασχέτως ιθαγένειας, **υπέρ των**

² Οδηγία 90/364/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

«συντηρουμένων» ανιόντων ενός κοινοτικού πολίτη ο οποίος είναι κάτοχος του δικαιώματος παραμονής.

Μπορεί η μητέρα να επικαλεστεί *δικαίωμα παραμονής απορρέον* από το αντίστοιχο δικαίωμα της κόρης της;

Χάριν προστασίας του συμφέροντος του ανηλίκου, η νομολογία του Δικαστηρίου αναφέρει ότι, αν τα τέκνα απολαύουν του δικαιώματος παραμονής στο φιλοξενούν κράτος μέλος, το κοινοτικό δίκαιο επιτρέπει στον **έχοντα την επιμέλεια γονέα**, ασχέτως της ιθαγενείας του, να ζει μαζί τους, ώστε να διευκολυνθεί η άσκηση αυτού του δικαιώματος.

Το ίδιο σκεπτικό ισχύει κατά μείζονα λόγο στην περίπτωση ενός κοριτσιού παιδικής ηλικίας. Αν η Κα Chen ασκούσε μεν εξ ονόματος και για λογαριασμό της θυγατέρας της το δικαίωμα εγκαταστάσεως στο βρετανικό έδαφος, αλλ' ακολούθως εμποδιζόταν να ασκήσει η ίδια το δικαίωμα παραμονής στο ίδιο κράτος, αυτό θα ήταν προδήλως αντίθετο προς το **συμφέρον της θυγατέρας της** και θα αντέβαινε προς την **αρχή του σεβασμού της οικογενειακής ζωής**³: εν τοιαύτη περιπτώσει, η μικρή θα έπρεπε αυτομάτως να εγκαταλειφθεί. Επομένως, η μητέρα πρέπει να μπορεί να **επικαλεστεί δικαίωμα παραμονής απορρέον** από το της μικρής, διότι άλλως το δικαίωμα της τελευταίας θα εστερείτο πάσης πρακτικής αποτελεσματικότητας. Εφόσον, δηλαδή, δεν θα μπορούσε να μείνει μόνη της στο Ηνωμένο Βασίλειο, η Catherine δεν θα μπορούσε τελικά να απολαύσει του δικαιώματος παραμονής το οποίο της απονέμει η Συνθήκη.

Από την άλλη πλευρά, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι μια μητέρα, που έχει την ιθαγένεια τρίτης χώρας, θα είχε δικαίωμα να παραμείνει με την κόρη της στο Ηνωμένο Βασίλειο, αν η κόρη της είχε βρετανική ιθαγένεια. Αν στην περίπτωση της μικρής Chen ακολουθείτο διαφορετική λύση, θα υπήρχε διαφορά μεταχείρισης μη δικαιολογούμενη από κανένα αντικειμενικό λόγο.

Ο γενικός εισαγγελέας προτείνει, επομένως, στο Δικαστήριο να κρίνει ότι τα βρετανικά μέτρα συνιστούν **δυσμενή διάκριση λόγω ιθαγένειας, αντίθετη προς τη Συνθήκη ΕΚ.**

Σημείωση: Η γνώμη του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύει το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί.

Η υπόθεση βρίσκεται τώρα υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί εν ευθέτω χρόνω.

*Ανεπίσημο έγγραφο προς χρήση του Τύπου, που δεν δεσμεύει το Δικαστήριο
Διατίθεται στις γλώσσες: γερμανική, ελληνική, αγγλική, ισπανική, γαλλική, ιταλική.*

Το πλήρες κείμενο των προτάσεων βρίσκεται στην ιστοσελίδα Internet <http://www.curia.eu.int>, την οποία μπορείτε να επισκέπτεσθε από ώρα 12μ. (ώρα κεντρικής Ευρώπης) της ημέρας της ανάγνωσής τους.

³ Άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-60/00, Carpenter (βλ. Ανακοινωθέν για τον Τύπο της 11^{ης} Ιουλίου 2002).

*Για περαιτέρω πληροφορίες, απευθύνεστε στην Κα.Ε. Cigna
τηλ. (00352) 4303 2582 fax (00352) 4303 2674*